

Δ. ΑΡΑΒΙΚΟΙ ΠΟΛΕΜΟΙ ΚΑΙ ΕΠΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ

Σχολικό βιβλίο, σελίδα 36-37 (δ. Αραβικοί πόλεμοι και επική ποίηση)

Πώς εξελίχθηκε ο πόλεμος με τους Άραβες;

Ως τα μέσα του 9ου αιώνα το Βυζάντιο βρισκόταν συνεχώς σε θέση άμυνας απέναντι στους Άραβες, οι οποίοι πραγματοποιούσαν εισβολές και λεηλασίες στις μικρασιατικές επαρχίες.

Αποκορύφωμα των καταστροφών αποτέλεσε η άλωση από τους Άραβες του Αμορίου, του ισχυρότερου φρουρίου της Μ. Ασίας και πατρίδας της άρχουσας δυναστείας (838). Το γεγονός προκάλεσε ισχυρότατη εντύπωση στους συγχρόνους του. Ο αυτοκράτορας Θεόφιλος (829-842) προσπάθησε να κινητοποιήσει τους Χριστιανούς της Ανατολής και της Δύσης σε μια γενική συμμαχία κατά του Ισλάμ. Λίγο αργότερα άρχισε η βυζαντινή αντεπίθεση. Ο βυζαντινός στρατός πέρασε τον Ευφράτη (859) και νίκησε τον εμίρη της Μελιτηνής (863).

Τι ήταν τα ακριτικά τραγούδια;

Ήταν άσματα (τραγούδια) που εξυμνούν τους αγώνες των ακριτών, δηλ. των στρατιωτών που προστάτευαν τα ανατολικά σύνορα (άκραι) του Βυζαντίου, και ιδίως του Διγενή Ακρίτα. Τα συνέθεσαν ανώνυμοι τραγουδοποιοί. Τα ακριτικά τραγούδια εμπνεύστηκαν από τους συνεχείς πολέμους στα σύνορα με τους Άραβες. Οι πόλεμοι αυτοί προμήθευσαν πλούσιο υλικό για τη διαμόρφωση της βυζαντινής επικής ποίησης.

Αξιομνημόνευτο είναι επίσης ένα σύντομο έπος που εξυμνεί τους άθλους του Αρμούρη. Ο ήρωας δεν έχει ταυτιστεί με βεβαιότητα, αλλά φαίνεται ότι έχει στενή σχέση με το Αμόριο της Φρυγίας.

Τα ακριτικά τραγούδια ανήκουν στη λαϊκή ή τη λόγια λογοτεχνία;

Τα ηρωικά άσματα αυτού του είδους, τα οποία, έψαλλαν τραγουδιστές, περιφερόμενοι στις επαρχίες της Μ. Ασίας, θεωρούνται τα σημαντικότερα δείγματα της δημώδους ή λαϊκότροπης λογοτεχνίας των Βυζαντινών, η οποία αναπτύσσεται παράλληλα με τη λόγια Γραμματεία (συγγράμματα).

ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ

Δημώδης (λαϊκή) Λογοτεχνία: ελληνική λογοτεχνική παραγωγή των βυζαντινών χρόνων που είναι γραμμένη σε λαϊκή γλώσσα.

Λόγια Γραμματεία: η λογοτεχνική παραγωγή των λογίων (των πολύ μορφωμένων).